

Oostendse Historische Publicaties 3

Het Oostendse oorlogsdagboek van Charles Castelein, 1914-1918

**Claudia VERMAUT (red.)
Oostende (Stadsbestuur Oostende), 1998**

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF

INLEIDING

De Eerste Wereldoorlog

De Eerste Wereldoorlog in Oostende

Bibliografie van de oorlog in Oostende

Het dagboek : een speciale historische bron

Het dagboek van Charles Castelein

Materiële beschrijving

Toelichting bij de transcriptie

Charles Castelein

HET DAGBOEK VAN

1914

1915

1916

1917

1918

BIBLIOGRAFIE

WOORD VOORAF

Met dit oorlogsdagboek zijn we alweer toe aan het derde nummer in de reeks Oostendse Historische Publicaties. Hiervoor werd een nog nooit eerder gepubliceerd oorlogsdagboek uit de private familiekring naar boven gehaald en voor publicatie aangeboden.

Tijdens het voorbije jaar kon de Eerste Wereldoorlog rekenen op een ruime belangstelling. Tachtig jaar geleden, op 11 november 1918 werd immers de vrede getekend van een oorlog die vier jaar lang wereldwijd duizenden slachtoffers had gemaakt. Deze oorlog was niet alleen een breekpunt in het optimisme dat het begin van de 20ste eeuw had gekenmerkt, maar zou ook een groot stuk van de loop van de verdere geschiedenis bepalen. Wereldwijd werden herdenkingen gehouden. Tijdens deze vieringen werd duidelijk dat het aantal mensen dat deze oorlog nog heeft meegemaakt sterk is afgenomen. Stilaan zullen ook deze laatste getuigen ons niets meer kunnen vertellen over hoe het er in die barre dagen allemaal aan toeging en zullen we voor de geschiedschrijving een beroep moeten doen op geschreven archieven, verslagen en getuigenissen. Een dagboek zoals het hier wordt gepresenteerd is één van die bronnen die historici kunnen aanboren om een beeld te krijgen van het verleden.

Deze publicatie is een transcriptie van het dagboek van Charles Castelein, een eenvoudige Oostendenaar die zijn ervaringen tussen 1914 en 1918 aan het papier heeft toevertrouwd. Op die manier heeft hij een stukje Oostende weer tot leven gebracht. Wij vonden het een goed idee om dit bescheiden dagboek onder een ruim publiek van geïnteresseerden te verspreiden om zo de herinnering aan de Eerste Wereldoorlog in Oostende levendig te houden.

Het siert de heer Gustaaf Pilaeis dat hij het oorlogsdagboek van zijn grootvader belangeloos ter beschikking wilde stellen van een breed publiek. Samen met hem zijn we ervan overtuigd dat dit oorlogsdagboek een eigen bijdrage levert tot de reconstructie van het Oostendse verleden. We zijn er hem bijzonder erkentelijk voor.

Onze "voorproevers" die het manuscript op voorhand hebben gelezen waren enthousiast. We hopen dan ook dat heel wat Oostendenaars in hun voetsporen zullen treden en deze korte publicatie met heel veel interesse zullen lezen.

namens het College

de stadssecretaris

Johan Vandenabeele

de Burgemeester

Jean Vandecasteele

INLEIDING

De Eerste Wereldoorlog

Het verhaal is gekend. Op 28 juni 1914 wordt de Oostenrijkse erfgroothertog Franz-Ferdinand in Sarajevo vermoord. Het is de aanleiding tot één van de bloedigste oorlogen die tot dan toe zijn gevoerd. Europa wordt meegesleurd in een reeks van oorlogsverklaringen en daarop volgende bezettingen. België zal als bondgenoot van Frankrijk en Groot-Brittannië noodgedwongen betrokken worden in een vier jaar durend conflict waarbij de oorlogvoerende legers West-Vlaanderen tot hun slagveld maken.

De geschiedenis van de Eerste Wereldoorlog kent een snelle start en aanvankelijk is iedereen ervan overtuigd dat het een korte oorlog zal worden. Eén maand na de moord op de Oostenrijkse kroonprins verklaart Oostenrijk-Hongarije de oorlog aan Servië. Drie dagen later verklaart Duitsland de oorlog aan Rusland die zich aan de zijde van Servië heeft geschaard. Nauwelijks twee dagen later verklaart Duitsland eveneens de oorlog aan Frankrijk en wordt het Groot-Hertogdom Luxemburg bezet. Een dag later, op 4 augustus 1914 wordt België willens nillens in de oorlog betrokken wanneer Duitsland als strategische zet en aanloop naar Frankrijk België binnenvalt. Dezelfde dag verklaart Groot-Brittannië de oorlog aan Duitsland. Oostenrijk-Hongarije verklaart Rusland de oorlog op 6 augustus 1914 waarop Frankrijk Oostenrijk-Hongarije de oorlog verklaart op 10 augustus 1914. Nauwelijks een week later, op 12 augustus 1914 verklaart Groot-Brittannië Oostenrijk-Hongarije eveneens de oorlog. In nauwelijks twee weken is heel Europa betrokken in een conflict zonder voorgaande in de geschiedenis. De oorlog neemt een wereldomvang op het moment dat Duitsland de oorlog wordt verklaard door Japan op 23 augustus 1914. Na de oorlogsverklaringen stapelt het oorlogsgeweld zich op. De bloedige veldslagen in de Westhoek aan de IJzer, aan de Somme en rond Verdun zijn de trieste hoogtepunten. Pas in februari 1917 verklaren de Verenigde Staten van Amerika Duitsland de oorlog en komt de oorlog in een stroomversnelling.

De geallieerden krijgen Duitsland en zijn bondgenoten op de knieën en op 11 november 1918 wordt de wapenstilstand getekend.

De Eerste Wereldoorlog in Oostende

Door zijn strategische ligging aan de Noordzee, tegenover het vrije Engeland, tussen Frankrijk en Nederland blijft Oostende niet gespaard van oorlogsellende.

Al in augustus 1914, kort na de oorlogsverklaringen van Duitsland komt een stroom vluchtelingen op gang die via Oostende in Frankrijk of Engeland probeert te geraken. De oorlog komt steeds dichterbij en steeds meer Oostendenaars kiezen het zekere voor het onzekere en slaan eveneens op de vlucht. Op 5 oktober 1914 wordt de kuststreek uitgeroepen tot aparte militaire zone waarvoor een speciaal regime geldt.

Na de val van de strategisch belangrijke forten van Luik had het Belgische leger zich teruggetrokken in de vesting van Antwerpen. Op 10 oktober 1914 valt Antwerpen en wordt Oostende het hoofdkwartier van het leger. Al op 7 oktober 1914 was de regering naar Oostende verhuisd en wordt het voor enkele dagen de hoofdstad van België. De diverse ministeries worden gehuisvest in het Hotel de l'Océan, in het Koninklijk Atheneum en in het Zeestation terwijl de ministers zelf in het Majestic Hotel logeren. Op 12 oktober 1914 verlaten de koning en de koningin, de regering tesamen met een hele reeks andere vluchtelingen Oostende. Op 15 oktober 1914 wordt Oostende bezet. Pas op 17 oktober 1918 wordt de stad bevrijd. Hoewel Oostende relatief gesproken niet zo zwaar wordt getroffen als de gebieden waar de slagvelden zich situeerden, krijgt Oostende toch zijn deel van de bombardementen en beschietingen.

Bibliografie van de oorlog in Oostende

Over de Eerste Wereldoorlog is al heel wat gepubliceerd. Ook over Oostende in die periode is heel wat geweten.

Als eigenlijke "primaire bronnen" werden reeds een aantal dagboeken gepubliceerd. Reeds kort na de oorlog verschenen het dagboek onder co-auteurschap van Elleboudt en Lefèvre en het dagboek van A. Smissaert¹. Ondertussen dook ook het "Engelse" dagboek van Sylvain Van Praet op dat nog niet werd uitgegeven maar dat in het Universiteitsarchief van Yale in de Verenigde Staten berust en waarvan de herkomst niet heel duidelijk is². Overigens kwam het dagboek van Charles Castelein "boven water" naar aanleiding van een vraag in de pers naar meer informatie over dit laatste dagboek.

Daarnaast is er nogal wat historisch onderzoek gebeurd over die periode. Nog in 1995 werd een kijkboek over Oostende tijdens de Eerste Wereldoorlog gepubliceerd dat nog werd aangevuld met een tweede publicatie van dezelfde auteurs over hetzelfde onderwerp (Ferdinand GEVAERT en Freddy HUBRECHTSEN. Oostende 14-18. Oostende onder de Duitse bezetting. Veurne (De Klaproos), 1995.) Overigens kunnen wij deze werken ten stelligste aanbevelen bij de lezers van dit dagboek. Ze zullen er heel wat foto's in terugvinden die de belevenissen van Charles Castelein illustreren.

Het dagboek : een speciale historische bron

Dagboeken of "egodocumenten" zoals ze ook wel eens worden genoemd zijn unieke bronnen voor de reconstructie van het verleden.

Eenzijds zijn dagboeken uniek omdat ze een uiterst persoonlijke visie van één bepaald persoon weergeven gedurende een bepaalde periode wat vanzelfsprekend een totaal ander resultaat oplevert dan een objectief verslag van de feiten achteraf.

Anderzijds moet men ze met de grootste omzichtigheid behandelen want de dagboeknotities kunnen nog wel eens grondig verschillen van de werkelijkheid.

In de eerste plaats moet men aandacht hebben voor het feit dat de auteur de zaken weergeeft vanuit zijn eigen, vaak beperkte, visie op de feiten. Hij neemt bepaalde zaken waar maar kan ze niet altijd plaatsen in een juiste context. De informatie waarover hij beschikt is ook niet altijd juist maar berust soms op roddels en praatjes allerhande. Ten tweede heeft de dagboekschrijver vaak ook een bepaalde mening die de "waarheid" geweld kan aandoen. In dit concrete geval kan het b.v. wel degelijk een verschil uitmaken indien de dagboekschrijver in het Duitse kamp zou zitten of de kant van de geallieerden zou kiezen. Daarom is het ook interessant om verscheidene dagboeken en andere bronnen naast elkaar te leggen om te achterhalen of men bepaalde feiten kende, of men er de achtergrond van kende, hoe bepaalde feiten werden aangevoeld, enz.

Dagboeken vormen dus een waardevolle maar uiterst kritisch te benaderen bron voor de historicus.

¹ A. ELLEBOUDT & G. LEFÈVRE. Oostende onder de Duitsche bezetting, 1914-1918 (2dln). Oostende, z.d.
A. SMISSAERT. Oostende tijdens de Eerste Wereldoorlog – De Plate, 1989 e.v.

² Walter THYS. "The occupation of Ostend by the Germans (14th October 1914 - 17 th October 1918)". Een in Amerika bewaard onuitgegeven oorlogsdagboek - Handelingen XLVIII der Koninklijke Zuidnederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis. Brussel, 1994.

Het dagboek van Charles Castelein

In tegenstelling tot zijn drie soortgenoten heeft Charles Castelein geen lijvig werk geschreven. Het werk telt 12.717 woorden³.

Overigens is de term dagboek wat misleidend. De frequentie waarmee Charles Castelein in zijn dagboek schreef varieerde sterk. Hij schreef zelden gedurende opeenvolgende dagen. In 1915 noteerde hij niets gedurende maar liefst zes maanden. Op een totaal van 1491 dagen vanaf 13 oktober 1914 (de eerste vermelding in het dagboek) tot 11 november 1918 (de laatste vermelding) schrijft Castelein slechts op 162 dagen of nauwelijks 11 % van de totale duur van de oorlog in zijn dagboek. En zelfs dat percentage toonde nog grote onderlinge verschillen. In 1914 schreef hij op 13 dagen (16,3%), in 1915 op 11 dagen (3%), in 1916 op 60 dagen (16,4%), in 1917 op 34 dagen (9,3%) en in 1918 op 44 dagen (13,3%).

Het zou ondoenbaar zijn om aan de hand van zijn geschriften een profiel op te stellen van Charles Castelein. In zijn dagboek beperkt hij zich hoofdzakelijk maar niet uitsluitend tot de weergave van markante gebeurtenissen en feiten die hem aanbelangden of interesseerden : de opeising van diverse goederen, de prijs van diverse eetwaren en gebruiksgoederen, de hongersnood, de straffen die de Duitse bezetter oplegde, enz. Over zijn familie en zijn persoonlijke situatie in het algemeen zal men aan de hand van het dagboek maar weinig te weten komen. Een zeldzame keer schreef Charles wat persoonlijks neer : het feit dat zijn dochter haar hand had verwond, dat zijn zoon gevangen werd genomen en dat zijn andere zoon na jaren terug thuiskwam. Nooit werd hij daarbij al te persoonlijk. Ook in dat opzicht is het document van Charles Castelein dus geen echt dagboek want zijn diepe zieleroerselen vertrouwde hij in geen geval aan het papier toe.

Materiële beschrijving

Het dagboek van Charles Castelein bestaat uit één notaboekje van 9 cm op 15 cm en twee katernen van 8 cm op 14 cm. Alles samen zijn 182 blz. beschreven. Het eerste boekje beslaat 122 blz. geschreven tekst, het tweede en het derde resp. 40 en 20 blz.

Zoals te verwachten gebruikte Charles Castelein in de loop der jaren diverse schrijfmiddelen : hoofdzakelijk zwarte inkt, maar ook blauwe inkt en potlood. Alles wijst erop dat Charles zijn dagboek af en toe herlas want op diverse plaatsen vult hij data en feiten aan met een andere kleur van pen. Ook voor de einddatum van de oorlog b.v. had Charles wat plaats opengelaten die hij (of iemand anders) later met potlood heeft aangevuld.

Het dagboek van Charles Castelein was geen keurig netwerk. Na een voorblad begint Charles Castelyn zijn dagboek zowat halweg het boekje om op het einde dan toch te vervolgen op de tweede bladzijde. Aan de hand van zijn datumnotities kon een chronologie worden opgesteld al was dat niet iedere keer zo evident⁴.

Toelichting bij de transcriptie

Bij het transcriberen van het originele dagboek naar een gedrukte versie doken nogal wat problemen op. De dagboekschrijver gebruikte zelden leestekens en ook qua hoofdletters was hij niet consequent. Daarnaast gebruikte hij nogal wat dialectwoorden en Franse termen. Bij de transcriptie hebben we er evenwel voor geopteerd om zo weinig mogelijk te raken aan de originele tekst. Enkel waar het strikt noodzakelijk was om de leesbaarheid te verzekeren (en dus niet zoals het grammaticaal eigenlijk had moeten zijn) werden leestekens geplaatst. Plaatsnamen en de eerste letters van zinnen werden wel systematisch voorzien van hoofdletters. "Vreemde" woorden en oude spelling werden behouden.

³ Ter vergelijking : het dagboek van Sylvain Van Praet telt ongeveer 187.500 woorden of 794 bladzijden tekst.

⁴ zie de twee lijsten van de werkelijke volgorde en de chronologische volgorde van het manuscript

Charles Castelein

Charles Castelein werd geboren in Sint-Pieters-Kapelle op 24 juni 1862. Over de precieze voornaam van de dagboekschrijver is er wat onduidelijkheid. In zijn geboorte-akte staat Carolus-Ludovicus, maar bij andere gelegenheden wordt "Charles" vermeld of "Karel". We kunnen aannemen dat, geheel in de traditie van die tijd Charles Castelein niet zijn doopnaam maar het Franse equivalent gebruikte.

Hij huwde met Alice Crous. Zij was geboren in Oostende op 11 februari 1867. Het echtpaar kreeg zes kinderen : Paul, Pella, Pros, Pedro, Pia en Paula.

Charles Castelein was tramconductor. Hij woonde in de Hospitaalstraat 17. Deze straat bestaat nu nog onder die naam en geeft uit op het toenmalig burgerlijk hospitaal.

Hij stierf op 75-jarige leeftijd in Oostende op 29 april 1938. Zijn weduwe stierf enkele jaren later in Oostende op 11 oktober 1940.

Op het moment dat hij zijn dagboek begon was Charles Castelein 52 jaar.

1914

Herinneringen uit den oorlog van 1914- 1915 en 1916 - 1917 tusschen Deutschland, Oostenrijk, Hongarie, Turquie tegen : Rusland, Frankrijk, Congoland, Italie, Belgie, Servie begonnen den 2 Oogst 1914 en geeindigd den 18 October 1918, opgemaakt door Ch. Castelein geboren den 24 juni 1862 te St. Pieters Capelle, thans ontvanger aan den buurtspoorwegen in Oostende.

augustus 1914

Vluchtelingen van Mechelen, Leuven, Thienen komen hier aan met den trein op alle uren met pakken, zakken, kinderen, en dolen door de Stad om slaping. In de Galerie staan kabine waar men ze logeerd.

13 oktober 1914

Den 13 Octobre 1914 dinsdag is Paul Castelein gevlucht naar Frankrijk om 4 uren 's morgens. Van om 12 uren in den nacht stonden reeds 5 a 6 honderd personen te wachten naar den trams die naar Veurne reeden. Ze vochten om plaats.

14 oktober 1914

Den 14 Octobre 1914

Er vluchten 22.000 menschen voor de deutsche aankomen. De maalbooten zijn opgepropt. De trams, ze zitten er boven op, al de Stoomsloepen verlaten de haven, evenals de maalbooten, den overzet, de sloepen, de garnaalbooten, de gansche haven is leeg. Er wordt geplunderd in statien, débarquade, Tilburg hangar. Zooveel ze maar kunnen dragen de menschen weg zoals schoenen, broeken, biscuits, leder, alles wat men maar denken kan.

15 oktober 1914

Aankomst der Duitschers

De Duitschers zijn in Oostende gekomen den 15 October 1914 om 10.20 op een donderdag langs de desmet de naijerlaan.

Den eersten die ik zag was een voetganger met een velo aan de hand vergezeld van den doktor Reijnaart die hem den weg naar het Stadhuis toonde. Dan waren er twee te paard. Ullanen dan vier Ullanen dan twee te paard met een piot voor hen die zij genomen hadden aan 't sas. Dan waren er 6 ullanen die in de Statie gingen en de draden van telegraf en telefon afsneden. Er volgen twee autos met hooge officieren, een compagnie te voet, nu en dan peerdemannen. Tegen ten noen waren er al 2.000 in Stad. Zoo kwamen er maar gedurig te paard, te voet, per velo, auto, wagens.

16 oktober 1914

Den 16den kwamen er kannonen en 1000 soldaten en wagens bij de markt in acht dagen tijd waren er 40.000 voorbijgetrokken langs den Thouroutschen en Nieuportschen Steenweg.

Stroomen menschen loopen van den eenen bakker naar den anderen om brood. Eenige dagen later wordt de bevolking van Oostende geracioneerd. Toen de deutsche hier aangekomen ware zag ik een politieagent loopen om 10h40 langs de werf om zijn burgerskleederen aan te doen, zoo was hij van hun benauwd. De volgende dagen werd er geen dienst meer gedaan van de police. Ze waren al in burger.

Al de nitraat die in den hangaars ligt aan de nieuwe bassin wordt op wagons geladen en naar Deutschland gestuurd. De machines en wagons die nog in de statien staan worden weggebracht. Er blijft geen een meer staan.

Den 17 oktober 1914 komen de eerste deutsche matrozen aan en trekken naar het militaire hospitaal in den duinen. Er waren er zoowat 300.

18 oktober 1914

Den 18den zondag komen de eerste gekwetsten aan in de Stad. 20 wagen waar in twee of drie er in liggen meer dood dan leven. Den eersten deusch soldaat komt in ons huis rond 7 uren 's avonds. Wij kloppen ze voor dien pinnehelm. Hij wilde Paula's hand genezen.

Toen de duitsche op de leeuwenbrug kwamen zag ik drie nonnen, een pastoor, vrouwen en kinderen de trappen afloopen uit schrik, allen geladen met pakken en zakken, ze genaakten geen grond.

19 oktober 1914

19den nog meer gewonden. Soms 50 a 60 wagens. Men hoort goed dat het de reusen uit de zee zijn die schieten op Lombardsijde en Westende. Vanaf vrijdag de tram Ostende Westende loopt niet meer. De Pharetram moet soms 2 uren wachten om de troepen door te laten.

Het hotel de Thermes wordt een lazaret voor gekwetsen. Hotel Fontaine, hotel d'Allemagne, den atheneum al lazarets. Burgerhospital ook lazaret n°4.

Wat opmerkzaam is met die soldaten. Men ziet er geen 10 op 100 of ze hebben een doos sigaren aan hen hangen, aan hun velo, aan hun paard of wagen, op hun zijde en ze rooken gelijk de pekkers. Ze zijn ook niet gierig. Seffens geven ze een of twee van die rookrollen en soms nog meer. Ook hebben ze veel wilde aan eten en drinken. Soms ziet men geheele zwaare auto's met wijn geladen en ingeleide spijzen. Ze hebben ook veel geld op zak en waar ze een café op vinden verteeren nogal en spreken gezellig met de burgerij. Als men vraagt waar ze gaan als ze Oostende verlaten, allen naar Calais.

22 oktober 1914

22 Octobre stopt ook de tram tusschen Ostende en Knocke. Hij wordt dan een weinig later weer in gang gezet maar door deusche geleiders en chef trein s. Geen burgers mogen meerijden.

Aan de hangars van den Tilbury worden door de deusche soldaten wagons met kardoezen in het water gesmeten. Geheele wagons met soldaten livrets worden verbrandt en vertrappelt en in de bassin gesmeten. Aan de groote kraan daar moeten ook motocicles en velos liggen.

23 oktober 1914

Den 23 Ocktober 1914 wordt van op den zeedijk door de deusche soldaten met machinegeweeren op een engelsch torpedo geschoten die aanstonds antwoorde op de stad met 16 kannonschoten waarvan 1 of 2 in het Majestic hotel, Hotel de Lion tot op de markt en den vuurtoren. De bevolking was vol schrik en staken hun kelders en overal waar dachten vrij te zijn voor het geschot.

november 1914

M. Reijnaart wordt aangehouden voor te zeggen dat het al leugen waren die in de gazetten staan op Allerheiligen aan het kerkhof en krijgt veertien dagen bak.

In de werkplaats van de maalbooten worden 3 onderzeeboots gemaakt en liggen in de haven om de vliegers te verleiden. Ze waren van hout en grijs geschilderd.

Rond einde November 1914 werden al de matrassen en sargiën uit hotel en villa door de soldaten weggevoerd.

december 1914

Gedurende de eerste twee maanden dat de deusche hier waren kon men gemakkelijk eene misdaad begaan. Niemand zag er na. De policie was als radeloos gelijke de burgers en de deusche zagen daar ook niet veel om. Men vindt alles op straat zooals hout, leder, schoenen,

nog veel andere dingen. Er was geen wet meer. Aan de hangars lag hooi, haver, alle slach van halm, velos, motocicles, auto's verlaten door de Belgische en Engelsche troepen. De eerste dagen lag het maar te nemen maar later werd door de deutsche soldaten bewaakt en 't was gedaan.

21 december 1914

Niemand mag naar een andere gemeente gaan zonder een paspoort of hij wordt aangehouden en gestraft met 20 of 30 of meer marken en seffens betalen. Groote moeite om naar Brugge te gaan voor winkelwaar te halen.

Den 21 December 1914 brand het Lunapark af tot den grond door een onbekende oorzaak.

Geen ongelukken. Men denk daarvan dat het naphte is die den brand heeft veroorzaakt.

Den bewaarder wordt aangehouden en voor 3 weken in het gevang opgesloten : Devriendt van Leffinghe.

De bedienden van den staat, de gemeenten, Post, tram, douanen, Policie agenten, enz. die hier gebleven waren werden betaald, elk door zijn bestuur met 25 ten honderd aftrek op hun loon gedurende den oorlog.

Dag en nacht hoort men schieten aan het front van Lombarzijde. Ook ziet men groote branden langs dien kant.

22 december 1914

Alle duiven moeten verdwijnen en alle koten op de daken toegemaakt of weggenomen. Er worden veel personen gestraft die nog duiven verborgen houden. Eerst moesten ze aangegeven worden maar nu kapot gemaakt.

Veel plakaaten worden aan de muren der stad geplakt in het deutch en vlaamsch. Het fransch moet verdwijnen. De inwoners van Slijpe en St-Pieters Capelle komen allen te Oostende aan begeleid van deutsche soldaten. Het was den 22 december 1914 om 8 uren 's morgens. Ze waren vertrokken om 2 uren 's nachts.

25 december 1914

Met kerstdag 1914 - de deutchers namen dat Weinnacht - stonden op den bassin 10 wagon met vaten wijn erin en soldaten mochten daarvan drinken zooveel ze wilden. Er waren ook gedurende 5-6 dagen wagons gelost met geschenken, kleine pakken die dan op wagens werden geladen en naar alle kanten werden vervoerd.

Vele vrouwen loopen met de soldaten als met hunne beste vrienden. Er worden ook veel van die lichtekooien naar Brugge gestuurd die krank zijn, een soort van gouden uurwerk met keten. Amen. Angèle Van der busse is er een van. Ze werd naar Brugge gedaan.

Men ziet maar altijd belgische burgers aanhouden zoals Oscar Helmoortel om een geweer verborgen te hebben onder de kolen. Hij krijgt 6 maanden.

Dit werd door zijn meid aan het licht gebracht uit wraak op hem.

August Versluys, 2 jaar, voor brieven langs Holland over te brengen.

Henri Herreman voor hetzelfde feit 2 maand.

Ch. Coucke, 2 maand voor te zeggen aan een soldaat soldaat "in korten tijd zijt gij hier weg".

Disere Degroote voor brieven langs Holland.

Dit zijn allen trambedienden.

Het huis van L. Mouleij in de Babiloniestraat in een gevang ingericht, zit proppenvol met Belgen voor alle slacht van overtredingen.

1915

januari 1915

Van in Januari 1915 spelen de Deutsche Cinema in de Scala : Lichtspiele der Marine Korps. Ze spelen de Spielfolge.

De stad heeft een aardig uitzicht voor hetgeen die den handel betreft. In bakkerijen ziet men café, zeep, blink, verkoopen, in verfwinkels kaas, boter, tabak, in beenhouwerijen schoenen, zeemvellen enz.

Vele burgers worden aangehouden door de deutsche overheid om hunne wetten te overtreden. De heeren Danneels, hoofdcommissaris Hamman en Achille Decock omdat er in Oostende eene duif werd gevangen die naar het schijnt iets overbracht.

Oscar Helmoortel had een moto en een geweer weggedolven onder de kolen. Het werd overgemaakt door zijn meid. Hij krijgt 2 jaar gevang.

mei 1915

Van in de maand mei 1915 krijgen wij een uur verlangd om op straat te blijven tot 9 uur deutsche tijd (8 u B.T.)

juni 1915

Rond einde juni 1915 moesten alle niet gevluchte staatsbedienden politie worden met een band op den arm (politie) in de hof, in het boschje, op den zeedijk. Ze moesten die doen op bevel van de deutsche overheid. Er werkten ook 8 mannen op het kerkhof, 4 uren per dag. Er waaren 100 man in het geheel.

Men had vroeger altijd hooren spreken van de deutsche soldaten, dat het barbaren waren, maar ze zijn zeer beschaafd en hebben hier geene barbaarscheden bedreven tot nu toe. Integendeel, ze schijnen geheel goed opgevoed te zijn.

10 november 1915

's Morgens lag een zepeling voor Continental in zee

Den 10 November 1915 moesten al de kiekens en verkens aangegeven worden aan de deutsche overheid

Er worden veel bommen geworden in Ostende altijd op hetzelfde uur tussen 8 en 10 uren 's avonds. Soms zijn er aan dit uur 6 vliegers boven de stad.

Den ijzerwegstraat wordt Louis Derudder terwijl hij reeds in zijn bed lag gedood. Den 12 februari op de Debadere en Vleeschmarkt en ook een kind gedood terwijl het aan de deur op zijn moeders arm zat op het Sas Slijkens. De moeder bekwam geen letsel.

14 november 1915

Den 14 Novembre 1915 een vliegere boven de stad. Op zondag om 6 ½ 's avonds werpt 1 bom op een huis, Sint-Pieters- en -Paulusplein, een in de Schippersstraat, herberg de Congo, een aan de zeedijk, oude Phare, een soldaat gedood, zijn hoofd af.

Men spreekt nu al eenigen tijd van vrede.

Geen aardappelen zijn meer in stad te krijgen. Niemand mag er nog halen in de naburige gemeenten. Ze zijn al voor het leger bestemp.

Het vleesch wordt ook al schaarsch. Men zegt dat er geen beesten meer mogen geslacht worden voor de burgers.

20 november 1915

Den 20 Novembre 1915 wordt een order uitgevaardigd dat al het koper, zink, tin, alluminium moet op een bulletijn ingevuld worden voor de deutsche overheid. Er staat in de Vlaamsch Post dat Deutschland 40 miljoen moet hebben van België om zijne soldaten iedere maand te onderhouden.

01 december 1915

Den 1 december 1915 komen de laatste inwoners hier aan van Keiem bij Leke en moeten naar Lokeren.

Aan deze datum zijn er bijna geen aardappelen te bekomen. Ze gaan 60 c het steen.

03 december 1915

Den 3 decembre 1915 werden hier 4 marokansche soldaten krijgsgevangen aangebracht. Ze gingen door de stad, bewaakt door 3 deutsche soldaten, bajonette au bout du canon.

Men hoort van niets anders meer spreken of van personen die voor alle slach van overtredingen aangehouden worden zooals voor pasporten, snaps te verkoopen en te laat op straat.

Winkelwaar te duur te verkoopen : M. Poitier, 100 mark betaald en haar huis gesloten

Vleesch te duur : Ch. Surmont, 300 mark boete, huis gesloten.

Er stonden 200 paarden in de boksen. Om 12 uren kwamen ze naar Stad op vlucht langs de Raversijdestraat achter het Palace Hotel staan.

Donderdag den 3 december 1915 van 's morgens waren 7 vliegers boven de stad. Er werd geschoten zonder genade een uur lang en bommen vielen overal aan Petit Paris bij den apotheker, een huis Pieterslaan, Renbaanstraat, Marchands vrouw erg gekwetst, een man gedood en nog veel aander gekwetsen. aan het Thermes Hotel ook bommen en nog meer in de stad een uur lang.

04 december 1915

Vanaf 4 decembre moeten al de danszalen spelen voor de soldaten. Iedere zaal moet eene som betalen aan de Deutsche.

Dit heeft maar 2-3 maand gedeurd want ze vochten als leewuen. Er waren ook te veel vrouwen oorzaak van de ruzie.

15 december 1915

Opnieuw is het uitgeplakt alle opschriften in fransch moeten verdwijnen. Ze waren uitgeregend. De schilders loopen met leeren om pooten te breken.

Den 15 decembre 1915 worden in Oostende 140 café's gesloten meest allen in de Langestraat.

Men kent de ware reden niet. Men zegt dat het is omdat ze geen contributie betalen. Ze zijn nog te betalen van 1914-15. Ze dragen ook briefje rond om te doen betalen op straf. De politie moet de burgers wegjagen die om eten gaan naar de deutsche keukens.

27 december 1915

Den 27 decembre 1915. Maandag was een dag die zich deed kenmerken door het onophouden van schieten. Van 7 uren 's morgens schoten de schepen liggende voor Nieuipoort naar het front. Aan den zeedijk kon men het duidelijk opmerken. Rond 10 uren voormiddag kwamen veel grenaten in het vliegplein van Mariakerke en ook in de huizen langs den Nieuipoortschensteenweg. Verscheidene burger werden gedood. De bewoners van aan de boksen moesten hunnen woningen verlaten.

1916

01 januari 1916

Vanaf 1 janvier 1916 moesten de duitsche soldaten en officieren betalen op den tram Phare Northlaan : 0.0.5 c per man voor geheel den afstand.

De suiker cristallise kost nu 1 fr25 fr de 100 kilo en zal nog opslaan, zegt men. Men kan bijna geen carbure meer bekomen. Ze kost reeds 1.00 fr. de kilo (petrol geen meer).

16 januari 1916 : suiker 140 fr, seep zwarte : 3,30 fr. de kilo, aardappelen 18.00 fr. de 100 K. Alles is hier nu nogal rustig. Men hoort niet veel schieten maar men hoort veel van een aanval van 100 uren op gansch de linie.

16 januari 1916

Den 16 januari zondag 1915

De koning van Beieren komt hier met 5 auto's naar de groote markt om 10 uren en vertrekt terug met den trein om 13.00 uren.

Er is veel praak dat er den 18 dezer een grooten aanval zal plaats hebben op gansch de linie. Men zegt van 100 uren.

19 januari 1916

Den 19 veel geschot hoort men langs Nieupoort.

24 januari 1916

Den 24 januari 1916

Maandag zijn de kannonen van Hamilton om 11 uren begonnen schieten tot 4 uren achternoen naar Nieupoort op. Men heeft nog nooit zoo hooren schieten of nu. Er kwamen ook grenaten van de franschen. Een jongen en een meisje zijn gedood aan de hooge barriere en in den omtrek. Het was zonder ophouden schieten en bombarderen. Een vlieger kwam over rond 3 uren. Er werd op geschoten zonder treffen.

Cristallise : 130 fr. de 100 K

zeep : 3,30 de kilo

zout : 0,15 de kilo

bloem : 130 fr. de 100 kilo

café : 320 de kilo

patatten : 18 fr. de 100 k

27 januari 1916

Den 27 januari 1916. Donderdag wordt aan de muren der stad Oostende aangeplakt waarbij al de mannelijke personen vanaf 15 jaar zich moeten voorzien van een paspoort met portret.

28 januari 1916

Den 28 troepenaflossing. Van Blankenberghe en omtrek komen veel soldaten en hunne wagens naar het front op en andere gaan in de plaats. De seep 4.00 de kilo. Tegen 15 februari 1916 moet ieder persoon een paspoort bezitten.

Carbure 1 fr50 de kilo.

Aangeplakt op de muren der stad Oostende. Alle mannen van 15 tot 40 moeten nu controle passeeren, alle maand vertoonen.

08 februari 1916

Den 8 februari 1916 wordt aan al gezinnen een bulletijn gebracht waarop moet vermeld worden met hoeveel personen in huis zijn gedurende den nacht van 9 a 10 februari, hoe oud, beroep, welk land, gezond, in staat te werken, bij wie reeds gestraft.

De zeep kost 4.00 fr. de kilo, petrole , het is al of er nog nooit is geweest. Men hoort er niets meer van spreken.

De suiker cristallise 18 fr de 100 kilo, bloem 13 fr. Voor een kilo wit brood, 1 fr.35 in eenige bakkerijen. Geen aardappelen meer in stad. De menschen loopen als zot er achter, geen te vinden.

15 februari 1916

Den 15 februari 1916 wordt aangeplakt op de muren der stad alle mannen van 15 a 40 jaren moeten controle passeeren in de caserne den 19 en 20 februari volgens ABC. Dit duurde maar een uur den vrijdagmorgen en vrijdagachternoen en zaterdagmorgen om 2 en 9 uren.

28 februari 1916

Den 28 februari 1916 zijn de eetwaren zeer hoog zooals aardappellen 0,65 c het steen. Dat is tegen 25 fr.100. Het brood slaat ook op den 1sten maart. 0,52 de kilo. Bruin, geen wit of weinig aan 1f35 de kilo.

Cristalise 200 fr. de 100 kilos. Hier in Ostende is alles voor zoo veel rustig. Men hoort schieten aan het front van Nieuport.

29 februari 1916

Van heden af 29.2.1916 mogen geen gazetten (duitsche) meer langs de straat verkocht worden, geen postkaarten (duitsche) mogen nog verkocht worden tenzij in bijzondere winkel.

't Is al van Verdun dat er gesproken wordt. Daar moet een groote slag geleverd zijn. Een fort zou door de duitschers ingenomen zijn, het fort donoumont.

Carbure kost 2fr.35 de kilo.

02 maart 1916

Den 2 maart 1916 werd aan al de inwoners der stad Oostende een bulletijn gezonden waarbij in 2 dagen moest moest (sic) bekend gemaakt worden hoeveel patatten men in bezit had. Ieder hoofd mocht een halve kilo voorraad aardapellen behouden tot 1 juli 16

06 maart 1916

6 Mars 1916

Vele beenhouwers sluiten hun winkel. Beefstuk 4,50, boullie 4 fr, Rosbif 4,00 fr., zwijnen 5f00, worsten 4.00fr, smout 5, gemalen vet 5 fr.00

Men hoort geen schot meer aan het front. Al 3 dagen geen vlieger zijn te zien. Alles is stil, niet veel soldaten meer in stad.

Dit jaar 1916 hoort men van geen carnaval. Het was den 5den maart 1916. Verleden jaar 1915 werd het verboden maar jetzt moet het niet zijn.

16 maart 1916

Den 14-15-16 Maart 1916 onophoudelijk schieten aan het front. 's Nachts vuur en vlam langs dien kant.

De inwoners van Ostende loopen verloren om patatten te vinden. Er zijn geen meer in stad en als er nog gevonden worden aan 0,75 c. het steen.

20 maart 1916

Den 20 maart geen patatten meer te vinden. Alles wordt nog duurder en veel dingen vindt men te kort

Den 20 maart 1916 van 'smorgens 6 uren waren er reeds 7 of 8 vliegers boven de stad, kant van 't Sas en schieten, schieten men kan niet meer. Ze zeiden dat ze op zoek waren naar een zepelin.

22 maart 1916

Den 22 maart 1916 wordt aangeplakt dat de bevolking maar 200 grammen pattatten per kop geracioneerd werd.

01 april 1916

Sedert 1sten april 1916 200 grammen patatten een kilo voor 5 dagen met een patattekaart. Er zijn geen meer te krijgen voor geen geld.

De lieden van Ostende lopen overal om eetwaren buiten de stad. Ieder inwoner heeft nu 3 kaarten, 1 voor brood, 1 voor patatten, 1 voor den Amerikaansche winkel (de cricé).

Zit slecht met ons hier. Het eten slaat maar altijd op.

Het is al een geheelen tijd hetzelfde. Men heeft ons den 1 april voor de eerste maal patatten gegeven met de rasionkaart 1 kilo voor 5 dagen.

den 10 nogmaals en sedert geen meer. De stad had geen meer. 't Was gedaan met eten.

Weinig brood, geen patatten, geen vleesch. La situation est bonne.

Suiker aan 3,50 de kilo, bloem 1,50 de kilo

20 april 1916

Den 20 april

't Begint hier te stinken. Alles peperduur, geen patatten, weinig brood, vleesch : geen, bloem 1,50, suiker 3,50 de kilo.

24 april 1916

Den 22 zaterdag, 23 zondag, 24 maandag van 3 uren kwamen 6-7-8 vliegers boven de Stad. Er werd op geschoten dat krakte. Veel bommen vielen in het hospital, de vischput, kerkhof en daarrond en alles 14 stuks.

Met den 1 Mei worden wij gerationeerd van vleesch : 150 grammen tegen 3,50 den kilo. Nu gaat het 5 fr. de boter 6,25

26 april 1916

Den 25 april om 9 uren 's avonds komen 3 zepelin van de richting naar Engeland en dezen avond weer.

27 april 1916

Den 27 donderdag zepelins boven stad naar de djekken

Bijna alle nachten vlieger met bommen boven stad.

Vanaf 1 mei wordt het uur een uur later, het wil zeggen als het bij ons 10 is het is 12 duitsche tijd. Van 's morgens 3 uren onzen tijd mag men op straat tot 9 uren 's avonds. Den 1sten Mai begint den 30st Avril om 11 uren middernacht

04 mei 1916

Den 4 Mei 1916. Vanaf 3 uren waren 5 of 6 vliegers boven stad en er werd op geschoten dat iedereen op straat stond. Bommen aan de galerie palais en omtrek. Een jongen van 17 jaren

erg gewond. De aardappelen worden door het comiteit verkocht tegen 20 fr. de 100 kilos. Twee schepen zijn aangekomen en liggen aan hangar 3

15 mei 1916

Von 1 mei is er geen vleesch meer te bekomen in Oostende voor de burgers.

In de Debarcadere wordt er vleesch gegeven door de duitsche overheid aan de personen die duitsche arbeiders in de kosten hebben om ze te voeden tegen betaling (den 15 mei 1916). De bloem gaat nu 2f25 de kilo.

Plakaten aan de muren der stad waarbij de honden op het voorland nog straat niet mogen schijten de vuilbakken moeten een deksel op hebben, al de eieren moeten afgegeven worden om de soldaten te voeden. Ook worden de zwijnen geslacht voor het leger.

De soldaten die in verlof gaan naar Duitland nemen gehele pakken met eetwaren mede zooals boter, vet, brood, er is daar ook niet veel meer te klakken naar 't schijnt. De boter kost 6,25 de kilo, eieren 0,25 c, vleesch is er al drie weken geen meer te krijgen. De menschen vermageren dat men het dagelijksch kan bemerken.

Den 15 mei 1916

19 mei 1916

Den 19 mei 1916 mogen voor de eerste maal sedert de duitschers hier zijn de garnaalboten naar zee gaan langs den oostkant tot aan Zeebrugge. Er waren er 3. Ze hadden nogal veel visch. Dezen nacht waren er wel 7 vliegers boven stad. Men kon niet slapen van hun gehuilsel.

26 mei 1916

Den 26 Mai 1916 was er voor de eerste maal vleesch te krijgen sedert den 1sten mei 1916 op de vleeschmarkt tegen den kilo en met de vleeschkaart. Zonder dat niet.

juni 1916

Hier in Oostende worden de zilveren en nickel munt zoo zeldzaam dat men er bijna geen meer ziet en niet meer kan weergeven.

02 juni 1916

Den 2 juni 1916 vrijdag hebben de klokken van al de kerkhoven van stad en omliggende gemeenten 20 minuten geluidt van ten 12.00 tot 12.20 en van 6 tot 6.20. Ze zeggen dat het is omdat er een groote zeeslag heeft plaatsgehad in den nacht van 1sten tot 2den juni in de Noordzee ten voordele van den duitsch. Engelsche schepen verloren 17, duitsche 3 zeggen ze.

De scholen beginnen van 6 tot 9 en 's morgens en van 12 tot 3 's namiddag.

Die klokken hebben geluidt voor een prins in Brugge geb.

03 juni 1916

Den 3 Juni 1916 van 8 tot 10 was ht weer contrôle voor al de mannen van 15 jaar tot 40 in de caserne. Die telaat komt is aan eene geldboete van 3 m : nog altijd worden personen aangehouden. Jules Debal, Jean Thewis en nog ander voor 2 jaar gestraft van zink koper te hebben gekocht aan militairen.

Een plakaat wordt aan de stadsmuren gespikkert waarbij geen soldaten in herbergen mogen gevonden worden voor 11.30 op boete voor den herbergier.

12 juni 1916

De suiker kost nu 310 fr de honderd kilo den 12.6.1916. Vleesch niet te bekomen voor geen geld, er is geen. 1 kilo brood wit 1,75, onderduims verkocht. De boter gaat nu 20.06.1916 7,50 de kilo's.

20 juni 1916

den 20 Juni 1916

Men zou van veel soldaten niet zeggen dat het oorlog is als men ze ziet. De eenen gaan voetbal spelen, de ander gaan bootje roeien. Anderen gaan visschen met kruisnetten of op het strand garnaal kruien, dan in de Kapellestraat groot consert in al de café, piano, viool musique al door de marine soldaten. Het dansen is gansch uit den almanak tot betere tijden aanbreken. Achter de mijn staat geheel die statie vol met netten van alle slach om te visschen.

Er worden banknoten gemaakt van de Stad Oostende van 5 fr. en 1 fr. Ook andere gemeenten doen hetzelfde zooals Wenduine, Blankenberge. Die geven er van 0,25 c. Die bankbrieven zijn betaalbaar drie maanden naar den vrede in de gemeentekas.

Met al dat geld in papier heeft men veel moeite. De eene gemeente wil geen aannemen van de andere en het geraakt al gescheurd.

De vrouwen gaan met de deutsche om alsof het hun beste vrienden zijn bij zoover dat de deutsche overheid er moet tusschen komen en dat er velen van hen tweemaal per week den dinsdag en vrijdag in het huis van dokter Vanmaele, Karel Janssensallee een geneeskundig onderzoek moeten ondergaan. Van het kwartier van den Vuurtoren zijn er het meest. Men zegt 37 die visit onderstaan : Bertha Deridder, Angele Vanderhagge, de 2 dochters van Dewaele, van Vanhoutte, Vanderbusse en Deridder. B. Poitier 2 dochters.

Een soldaat wordt aan den entrepot doodgeschoten door zijn overste en ter plaats begraven : Wilhem Grüum genaamd. Later is hij daar weggenomen en naar het kerkhof gebracht.

Een bevel wordt afgekondigd dat alle wapens moeten worden ingedragen op straf der dood, ook handbogen en bijlen en alle slag van oude wapens.

De vensters van het huis in de Babiloniestraat van Louis Mouleij worden toegematst en ingericht voor een gevang om de overtreders van allen aard er in op te sluiten want men ziet er maar gedurig ingaan. Aan de muren van de stad Oostende wordt aangeplakt dat alle werkloozen hun moeten aangeven op het Stadhuis om voor den deutsche te arbeiden. Er waren vele van hen die niet wilden en niet durfden omdat ze zegden dat het was om naar Westende te gaan werken maar later wilde iedereen werken al ze zagen wat ze moesten doen. De eenen waren op het strand zand in de wind smijten anderen moesten cigaren uit de winkels halen want ze moesten 100.000 van die stokken hebben, anderen moeten de statie kuischen, de scholen, de gebouwen waar soldaten hadden gelogeerd, enz. enz. aan 35 c per uur 10 uren per dag en betaald door de stad.

Het hang vol met alle slag van plakaten, onder ander een dat alle fransche opschriften moeten van huizen, herbergen, winkel verdwijnen op een groote boete van marken.

De deutsche gendarmerie is in de Berlijnstraat. Ook worden al de namen van de straten in het deutsch geschilderd in de plaats van het fransch.

Uit de hotels en van de burgers die gevlucht zijn ziet men al de matrassen en sargiën opladen door de deutsche voor hun lazarets te bedienen en ook voor naar het front te doen.

De Deutscher doen al de huizen open van de personen die gevlucht zijn om hunne soldaten te logeren.

23 juni 1916

Rond 15 april moest al het beplante land aangegeven worden. Tarwe, rogge, aardappellen, enz. : en den 23 juni kwam de politie rond om te vragen hoeveel vroege pattatten men had geplant. Men mocht geen uit doen (eten of geen).

29 juni 1916

Den 15 juli 1916 is het weer inspuiting tegen thifus, van 1856 tot 1912 geboren. Den 26 juni 1916 moesten al de velos naar de caserne gebracht worden om geschat te worden. Veel waren niet goed, anderen die geheel nieuw waren werden geschat voor 50 mark.

Prosper Castelein, 15 j 6 maand werk bij de deutsche aan den atelier der marine in de grond. Amen.

Den 29sten juni schoon helder weder. Om 7 uren 's avonds beginnen ze zoo geweldig te schieten aan het front dat wij meenden de⁵ te zien.

07 juli 1916

7 juillet 1916. Vele personen worden nu gestraft omdat ze van hunne pattaten uitdoen om te eten, geen boter komt meer in stad. Ze kost nu 8 fr. de kilo die er nog kan krijgen. Bloem en suiker, dat is gedaan. Er werd er nog veel verkocht tegen 325 fr. de 100 kilo.

08 juli 1916

Den 8 zaterdag schoon weder july 1916 hebben de franschen 93 grenaten gezonden van 16 en 24-34 naar de batterie Tirpitz in Hamiltons weide. De deutsche hebben er 29 weergezonden van 28. De franschen begonnen om 2 uren tot 7 's avonds en de duitscher van 6 tot 7 's avonds. Weinig schade.

Den zondag wordt het weer hetzelfde met dat schieten. Ze hebben zoo wat elk 115 schoten gewisseld. Er is niet veel schade aan die vier kanonnen van Hamilton Batterie Tirpitz. Ze staan goed weggestoken. Er is meer schade aan de kleine menschen hunne patatten die uitgeschoten zijn.

12 juli 1916

Den 12 julij 1916 kost de boter 8 franken de kilo als men er kan krijgen. Den 12 julij doen ze ook de eerste nieuwe patatten uit. Het was immers verboden er uit te doen op groote straf van de deutsche overheid.

15 juli 1916

Den 15 juillet 1916 was het weer inspuiting tegen den thifus. Ze zeggen dat dit een groote kost is aan de stad. Men spreekt van 45.000 a 50.000. Het wordt gedaan door deutsche artsen in verscheidene wijken der stad in policieburelen, in groote huizen, enz.

20 juli 1916

Den 20 julij 1916 weer bombardement der canons aan Hamiltons weide. Vele personen werden aangehouden omdat zij daar stonden naar te zien. Het was immers verboden per plakbrief. Vanaf den 11 August 1916 moeten al de personen boven de 10 jaren, mannen als vrouwen voorzien zijn van een pasport op strafbevel van den burgemeester Aug. Liebaert. De muren vallen om van plakaten van den Deutscher.

19 augustus 1916

Deze bladzijden volgen achter de laatste van het boek.

Den 19 Augustus 1916 is het weer en voor de derde maal contrôle in de caserne van 8 tot 10 's morgens. Jules Helmoortel wordt gestraft voor 2000 mark, ook Piesens uit de Weststraat en Edmond Everaert, beenhouwer om hunne waar te duur aan de burgers te verkoopen. Dit is door de deutsche overheid dat die straffen toegepast worden. De boter kost nu 9 franken de kilo als er kan gevonden worden, aan de deutsche fr. 4,40

⁵ tekst is onleesbaar

21 augustus 1916

Den 21 Oogst om 6 uren 's avonds valt een deutch watervliegtuig rechtover den Avenue North in zee tegen den dijk, slaat in brand en wordt geheel vernield door de baren. De mannen redden zich al zwemmen. Dien dag zijn er drie aan den ramp gekomen.

23 augustus 1916

Den 23 Oogst worden al de opschriften van de villas weggenomen die van deutch aard zijn. De autos worden ook uitgeschilderd.

24 augustus 1916

Den 24 Oogst gaat om 10 u een zeppelin naar Londen of in die richting. De boter aan 9 fr. de kilo.

Jules Helsmoortel, Piessens, Weststraat 10.000 mark boet om eetwaren te duur te verkoopen. Emiel Remaut naar Deutsland om zijn⁶ te weigeren aan de deutschen. Ed. Everaert, beenhouwer, ook voor zijn handel te duur verkocht.

27 augustus 1916

Vanaf 27 oogst 1916 geen herberg meer bij Ch. Castelein.

03 september 1916

Zaterdag 3 septembre 1916. Twee Z. boven de stad in richting E. : om 10 u DT. Een plakbrief op de muren der stad in 't Deutch en Vlaamsch waarbij al het koper moet ingebracht worden aan de deutsche overheid van den 19den septembre tot 23sten dito 1916.

Zondag om 7 uren zagen wij dat er veel naar vliegers werden geschoten boven Ghistel. Het waren allies die bommen wierpen. Er zijn 7 burgers gedood naar wij hebben vernomen. Alle nacht komen vliegers in dien omtrek en werpen bommen in de omliggende gemeenten.

07 september 1916

Een fesselballon in brand den 7 september 1916. De man gered met zijn valscherms. Hij hangde tusschen Steene en Leffinghe, donderdag om 3 uren.

09 september 1916

Den 9. sept. 1916, zaterdagavond om 9 uren werpen vliegers bommen boven Mariakerke groenendijk. Een man en jongen gekwetst De Witte, Blomme en Janssens. Den 19-20-21-22-23 sept. 1916 moet het koper ingedragen worden in de debarcadere. Brouwersketels van al de brouwerein van Ostende worden uitgebroken en al wat koper is moet er komen.

28 september 1916

Den 28 septembre 1916 verklaard Italie den oorlog aan Deutsland en den volgenden dag Romanie aan Bulgare.

De boter 9 fr. de kilo, zeep 7 fr 50, patatten 24 fr 100, zunlicht zeep 1 mark het stuk 0,15, 1 borstel van 0,40 c 1 fr 50, caféboon 12 fr de kilo, eieren 0,35, chicorein 1 fr 30 de kilo.

september 1916

De duurde der eetwaren steigt maar altijd. De zeep zunlicht in vrede 45 c voor 4 stukken kost nu 1 m het stuk. Marmalade van 0,70 c kost 1,50 fr. het goed van 5 en 6 fr. kost nu 20 fr. de

⁶ tekst is onleesbaar

m. Op de muren der stad hangen plakaten waarbij werklieden worden gevraagd zoals : smeden, ketellappers enz. van de metaalnijverheid, bevragen Muscarstraat en Jacobsenstraat.
Den 26 Septembre 1916

07 oktober 1916

Den 7 Octobre 1916 voor de lieden van 15 tot 40 consul.

10 oktober 1916

den 10 Octobre 1916

Weer worden buletijns rondgedragen waarbij al de werklieden hem moeten invullen van beide geslachten, hoe oud, waar ze werken, bij wie, onderstand of geen, van wie, enz. : niemand weet waarom dit is en woensdag moet ze ingedragen worden, Stadhuis, groote markt geheel verleden word veel geschoten aan het front van beide kanten. Er loopen in het koninglijk chalet aan den dijk 3 dikke vette deutsche koeien. De deutsche kweeken keuns, zwijns, koeien, kiekens in overvloed.

Den nacht tusschen zondag en maandag 8 en 9 Octobre 1916 was verschrikkelijker dan oorlog. Schuurborstel in vrede 0,30 - 1.10, zeep van 0,35 c 1,50 jetz.

20 oktober 1916

Den 20 Octobre mochten geen tram rijden tusschen 1 en 6 uur omdat den Hertog van Wurtenburg hier in de stad kwam.

Geen werklozen mogen nog langs straat lopen. Iedereen moet werken voor het leger. Veel personen worden in overtreding genomen omdat er licht te zien is in hunne huizen. Sedert eene week zijn ze daar bijzonder streng op geworden. De straf is 30 mark of 6 dagen gevang. Bij L. Mouleij. Amen

Den nacht van vrijdag, zaterdag 20-21 Octobre 1916 alle 3 m een kanonschot van 9 uren tot 3 uren 's morgens. Er viel niet veel te slapen. Voortdurend worden de werklieden opgezwekt en zelfs burger van den goeden stand (die niet werken.

Jules Helsmoortel, kolenkoopman en met den oorlog winkelier, Pieters Joseph, fruithandelaar gestraft 10.000 m. ieder en naar Deutschland gedaan (om zijn eigen volk uit te buiten).

27 oktober 1916

Den 27 Octobre 1916 's morgens om 7 uren en 8 uren ontsnappen 2 fesselballons over de noordzee zonder man of mand.

Er loopen geen werklozen meer langs de straat. Iedereen werkt, in macadam, schepen lossen, in de grond, aan den droogen dok, enz. Den 3 septembre 1916 wordt Middelkerke door de franschen fel beschoten. Men verneemt hier dat er 4 burgers zijn gedood. 's Nachts hoort men gedurig het kanon brommen als een leeuw.

De boter 10 fr00 de kilo

10 november 1916

Den nacht van 9 - 10 Nove. 1916 geheel den nacht vliegers boven de stad. Tegen den morgen bommen in de zagerij Riga op soldaten, aan hangars, slachthuis, Carbom, vuurtoren, op het strand. In den dag ook nog vliegers boven, schieten zonder genade. Amen

Den morgen van 15 novembre 1916 woensdag met dag opkomt veel vliegers boven de stad bommen vallen bij de markt. 4 burgers gedood en 34 gekwetst. De volgende personen zijn gedood.

15 november 1916

In de Avenue Serruys dochter Pinquet die aan de deur stond, een dochter van Daghelet gewond, Mille Kaatwijk, Paulusstraat gedood en een deutsche burger in de Christinestraat in de gas. P. Sacré dochter en vrouw gewond, aan het slachthuis een jongen gewond, vuurtoren, eene vrouw been afgeslagen, bommen op de groenselmarkt, pater Kint gewond, Kerkstraat en op Sas bij Poupaert eene bom op de achterplaats, alles kapot in den winkel van meubels.

16 november 1916

Den 16 November 1916, donderdag om 4 uren werd het hollandsch schip Konningin Regentes binnengebracht, gekaapt in zee. Op de schouwen stond de hollansch vlag die door de deutsch seffens werd wit geschilderd.

17 november 1916

Vrijdag 17 November 1915. Weer van 's morgens vroeg bommen van vliegers langs den kant van 't sas en vuurtoren. Geen personen gedood maar eenige verwonden burgers.

Een plakbrief komt op de muren der stad met de namen der dooden en gekwetsten van de bommen gesmeten den 16 en 17 November 1916.

Als men 's avonds in de stad gaat zou men niet zeggen dat het oorlog is in de Kapellestraat. Al concert en muziek, café en restaurant.

11 fr een kilo zwarte zeep

22 fr. een kilo café

11 fr. een kilo boter

22 fr. de 100 K patatten

1,25 fr de 100 ajuin

1100 de kilo vogelzaad

zeep edelweis 4 fr de pak 38

vageborstel 2,50

december 1916

Er wordt veel over Vrede gesproken dat duitschland het zou willen.

01 december 1916

1 Decembre 1916.

Bier de ton 37f50, 12 c voor een glas en ook 15 c. Vele herbergen sluiten. Carbure 3,25 de kilo, suiker cristallise 6.00 f de 100 K.

09 december 1916

Vandaag den 9 Decembre 1916 hoort men schieten aan het front. Het is reeds 14 dagen dat wij niets meer hebben gehoord. Een Duitsch soldaat was met de belgen in de loopgrachten aan het front. Hij had hooren roepen : steekt uw kop uit, smeerlap. Hij vroeg wat dit wilde zeggen.

24 wagens van Bruggen komen hier aan met 2 peerden bespannen en logeeren in de brouwerij van Asseloos te Mariakerke. De voerlieden zijn burgers. Burgers van Brugge, Blankenberghe en omstreken komen hier aan om te werken en worden goed betaald door den duitsch, 4.5 mark.

16 december 1916

16-12-1916.

Er zijn van alle kanten groepen werklieden in de Stad van 60 - 80 -100 - 150 enz. Geen geschut hoort men nergens. Sedert den 10 Decembre 1916 worden de chokkel in koper afgenomen

aan de Demeijbrug die in koper zijn, ze worden afgekappt door een Duitschen en een Belgische arbeider.

Carbure 4 fr. de kilo

Boter 12 fr. de kilo

Sirop 5 de kilo

brood 0.55 de kilo (zwart)

De soldaten zenden alle slach van eetwaren naar hun huis

23 december 1916

Den 23 December 1916 was het storm op zee. 32 booten waren om sprong, 28 konden niet binnen komen in de haven, stranden en landen in Blankenberghe en Zeebrugge. 9 Visschers verdrongen, er wordt hier nu nog een Belgischen soldaat gevonden die twee jaar weg gestoken is geweest. Hij krijgt 4 maanden gevang. Zijne moeder en vrouw elk 4 weken. Het is genaamd Croisart Pauwels van aan den Vuurtoren. Alle telefoontoestellen moeten ingedragen worden tegen den 29sten Decembre 1916

30 december 1916

Den 30sten Decembre 1916 kwam een stoomboot aan Raversijde in het bereik van de kannons. Ze losten er een 20-tal schoten op zonder het te treffen. Het bleef op anker te liggen. Twee torpedos waarden er naartoe. Het schip wilde dan de haven binnen komen maar kon niet door het slecht weder en is naar Zeebrugge gelopen. Het was met hout geladen. Den nacht van 7 naar 8 Januari 1917 geschoten van 's avonds 7 tot 's morgens 8 aan het front. De zwijndieven worden genipt. 6 marinen en 7 burgers waaronder C. Lagasse en zoon, de Witten Jonckheere van den Vuurtoren (er wordt fel gestolen zwijns en koeien).

1917

09 januari 1917

Eetwaren duurte 9 januari 1917

Boter 12 fr de kilo

Patatten 25 –100

Café 22 de kilo

Peper 80 de kilo

ajuin 2 fr de kilo

Solfer 100 fr de 10 dozen

sirop 6 fr de kilo

Ei 0.53 c het stuk

21 januari 1917

21 October 1917 zondag wordt de stad beschoten van land 21 schoten komen en vallen van aan de hoog barier tot aan de werkplaats van den ijzerweg

Veel schade aan huizen land en ook personen gedood en gewond.

Alle stoven zijn al in beslag genomen behalve ieder huisgezin mag een behouden inleveren in het Stadhuis 22.10.1917

23 januari 1917

Vandaag den 23 Januari 1917 komen vier vlieger (allié) boven de Stad Oostende rond den noen, er wordt veel geschoten maar niet getroffen. Van den 19 Januari 1917 begint het te vriezen tot den 10 februari 17. Den 31sten sneeuwt het 10 c dik, den 5den sneeuwt het 8 c dik. De thermometre teekent tot 17 op. De armoede laat zich zien. De Stad geeft aan al de huisgezinnen 500 kilos kolen tegen 19 fr. voor degenen die kunnen betalen, de ondersteunden krijgen honderd kilo's. Er is veel nood in de Stad onder de bevolking.

02 februari 1917

Vanaf den 2 februari is het nergens in Ostende geen school meer. Er zijn geen kolen om de klassen te verwarmen, den 6 februari 1917 stopt den tram van de Northlaan tot aan den vuurtoren van Cooper uit kolen nood in de usine Sasslijkens.

Den 10 februari zaterdag 1917 begint den droogen en schoonen dooi zonder regen. Hij is welkom door iedereen. Den burgemeester doet een langen brief aanplakken wegens den kolen nood dat wij ons kolen moeten deelen met onze huisgenooten en maar een verwarmde plaats houden voor gansch het huis. Den 10 februari en den 11 was het 's morgens weer gevrozen

10 februari 1917

Den 10 februari 1917 moeten de jonge peerden ingeleverd worden van Ostende en omliggende gemeenten, alsook jonge koeien om te verzenden naar Deutschland.

Hier komen nu soldaten aan van Romanie met kleine paarden zoo mager als graten en de mannen ook. Ze hadden 12 dagen op den trein gereisd.

Den 19 maandag 1917 februari vernieuwing van de paspoorts op het Stadhuis voor de personen van 15 tot 40 jaar. Er wordt een plakkaat aangeplakt over de verdelging van de muggen in huizen en stallen getekend (Fissher).

01 maart 1917

Ostende 1 Maart 1917

Geen genade, den Ontvanger zendt dreigbrieven rond om patenten en contributien te betalen bij hoogdringenheid, alle dage is het in zijn huis concert op de piano, bij hem geen oorlog Men hoort weer van niets meer spreken of van America die ook in de krieg komt met den deutsch. Overal hoort men veel spreken van dieften.

Wij hadden reeds paardenvleesch geeeten maar vandaag was er ezelsvleesch voor ons rantsioen aan 2,50 de K. Wij hadden 1f40 betaald voor ons part.

Een plakaat moet nu langs den deur van ieder huis geplakt zijn met de naam en voornaam, ouderdom beroep van ieder persoon die het bewoont. 1 Maart 1917

03 maart 1917

Den 3 Maart 1917 zaterdag ontvangen wij het port. van Victor Olivier. Met den oorlog altijd even verre aan front geen schot meer nu en dan een vlieger en soldaten geloop en 't is al, het kon zoo nog 10 jaar duren.

4 maart 1917

Den 13 Maart 1917 begint den tram Northlaan Vuurtoren weer te loopen. Vele vee wordt hier aangebracht en op wagons

13 maart 1917

geladen en naar deutschland gestuurd, ook worden paarden met wagen bespannen en weggestuurd naar onbekende plaatsen.

Den 12 Maart 1917 dikke louft om negen uren 's avonds. Een uur lang wordt er geschoten, het is al vuur en vlam in de lucht.

Den 13 Maart 1917 moeten 9 ontvangers van den tram in de usine op het sas gaan werken in de kolen.

Men zou zeggen dat den oorlog niet lang meer kan duren.

15 Maart 1917

15 Maart 17

de zeep kost nu 13 fr. de kilo, aardapellen 30 fr de 100 kilo. Het gaat slecht met de eetwaren. Vele personen komen te kort, de menschen worden zoo mager als graten

28 Maart 1917

28 Maart 1917

De zeep kost nu 13 fr. de kilo, eieren 0,60 het stuk, blomme 3,75, suiker 5,50, boter 15 fr. het stuk, bruin brood 58 c de kilo, witbrood 2f50 de kilo, Sunlichth zeep 3,75.

Den ganschen nacht vliegers waarop geschoten wordt. Er is veel spraak dat de weerbare mannen zullen wegmoeten.

Schoenen voor mannen 50 fr.

Kousen voor vrouwen 8,50

31 maart 1917

Den 31 maart 1917 worden in de dertig wijfen weg gedaan naar Brugge. Het zijn al van die soldate meisjes.

1 April 1917

Wederom moet het koper ingedragen worden en de⁷ benden van 60 – 80 – 10 koeien worden hier op wagon geladen en naar deutschland verzonden (jaarling) ook jong peerden.

7

tekst is onleesbaar

Den 7 April 1917 verklaart Amerika den oorlog aan Deutsland. Een man wordt doodgeslagen te Snaeskerke in den nacht door inbrekers.

11 april 1917

Den 11 April 1917 moeten alle honden getoond worden op de markt per abc van den eigenaar. Trek-, ras- en prachthonden moeten ze niet hebben maar alle slacht van straathonden zijn veroordeeld voor het schavot.

Vanaf den 17 april 1917 moeten de honden afgemaakt worden die niet goed gekeurd zijn, in de mijne slagen ze de kop in. Veel personen weenen voor hun dier en ook kinderen die er mee gezonden zijn.

Cieril Valcke en Fontain worden ter dood veroordeeld voor verboden wapen en alle slach van konkelfoes De eetwaren stijgen immer in prijs en kunnen bijna niet meer gekocht worden.

16 april 1917

Den 16 April 1917 wordt den tijd een uur vooruit gezet als het op onzen tijd 12 is is het duitsche tijd 10 uren. In den nacht van 18 tot 19 april om 2 uren D.T. komt een torpile de ontploffing recht over de hertstraat, de slag was verschrikkelijk. Een gat in den blauwen steen tegen het zand en alle ruiten gebroken van het omliggende geen menschen leven.

Al de honden die niet mogen blijven worden in de vischmijn kapot geslagen op wagon geladen en naar Gent gestuurd. Eene bobijn garen voor machien kost 2,00 fr.

Den 8. Mei 1917 al de geiten worden in beslag genomen door den Duitsman

03 mei 1917

Donderdag 3 Mai 1917 werd de Stad Oostende om 7 uren aangevallen door drie vliegers. Wierpen een 12-tal bommen in het College, Kapellestraat, Christinestraat, Kleine Kaaistraat, Kaserne, enz. Er ware 4 dooden en 34 gekwetsten, ook soldaten. Op het vliegplein te Breedene tussen vrijdag en zaterdagnacht 35 bommen, een hangar gansch vernietigd met 2 vliegers, machinen, alle nacht komen vliegers. Wij schudden en beven te bed.

De geiten van Ostende worden ook opgeeischt en geladen aan den bosch in wagens van Bockhodt. Er waren er 30 à 40. 17 M. 1917.

01 juni 1917

Den 31 tot 1. juni 1917. Vliegers werpen bommen op huizen van den vuurtoren. Vrouw Maertens en hare twee dochters gedood.

05 juni 1917

Den 5 juni 1917.

Weer op Oostende geschoten van uit zee. Er waren 2 burgers gedood : Moerman, sluis knecht, Knockaert, schipper. Een knecht van Lanoije zijn hand afgeslagen. Grenaten van 38c.

10 jun 1917 voor een kilo wit brood 12.00 fr. :

10 juni 1917

de boter : 5.00 de kilo

eieren : 0,25 stuk

seep : 1fr90 de kilo

bloem : 1 fr400 de kilo

krotte : 0,35 voor een pak

petrol : 1 fr. de liter

solpers : 0,40 c de pak

vleesch : 4 fr. de kilo

pattatten : 12 fr. de 100 K
 brood : 50 c de kilo
 kolen : 2 fr50 de zak (50) K
 bougies : 0,45 c het stuk

Den 25 Mai 1917
 de boter 21 fr. de kilo
 eieren 0,70 het stuk
 zwarte seep : 12,50 de kilo
 bloem : 10,50 de kilo
 pattatten : 75 de 100 kilo
 brood 58 c
 bougies 1,25
 kurbure : 4,50 de kilo

27 juni 1917

Den 27 Juni 1917 rond den middag komen weer 7 grenaten van Nieupoort naar Oostende. Ze vallen 1 op de Kaai achter de Mijn, 1 op den vuurtorenwijk in den wijnkelder van Staessens, 1 in de Marine en de reste in het water. Geen menschenlevens. Den 3 juli 1917 worden al de melkkoeien opgeëischt en naar Deutschland gevoerd

03 juli 1917

Den 3 Juli 1917 komen ze weer achter de Contributien, ze moeten betaald worden. De boter 1700 fr de kilo, 1 ei 0.65 c het stuk, geen pattatten geen brood genoeg en nog contributie betalen. Er is een waren hongernood in de Stad Oostende. Vanaf den 28 Juni 1917 komen hier in Oostende zooveel karren en wagens aan met schietvoorraad alsook gansche treinen achtereen.

Er is veel beweging in de Stad en omliggende. Men hoort zeggen dat hier aan Nieupoort eene poging zal gedaan worden tot doorbraak of aanval van den deusch, zeker is het dat iets op handen is. Den hongersnood stijgt maar immer voort, geen eetwaar te bekomen dan brood 300 gr per dag, geen aardappellen, veel wortels geëeten, voor een kilo wit brood, 14 fr00 als men er krijgen kan, boter 22 fr 00 kilo, eieren 0,65 c het stuk

10 juli 1917

Den 10 juli 1917 van 's morgens 4 uren schooten al de groote kannonen den voorbereidde slag begon aan Nieuwpoort 's avonds om 8 uren hadden de deutsche de twee eerste stellingen aan Lombartzijde, den 11 juli 1917 brachten ze 6 a 700 naar Oostende, engelsche soldaten en ze moesten achter den noen te voet langs de brugsche vaart op gaan men weet niet naar waar.

12 juli 1917

Den 12 juli 1917 beginnen de karren, wagens en kannonen in alle richtingen weg te trekken die voor dien slag aangekomen waren. Alle nachten komen vliegers en werpen bommen meest op het sas en vuurtorenwijk altijd zijn er gekwetsten aan burgers men weet niet waar kruppen om bevrijdt te zijn.

Den 13 Julij 1917 vrijdag moesten eenige inwoners van Contredam Steene Leffinghe Snaeskercke

13 juli 1917

hunne woonsten verlaten en werden er uit door huzaren te peerd en naar de statie gedreven op den trein geladen in beeste wagens en gelost in Beernem er werd wel geschreeuwt en gehuild geheel de stad was om 9 uren aan de Statie

Die personen waren staatsbedienden of gepensioneerden vrouwen die hun man soldaat is of vrouwen zonder man van de Staat die betaald werden van de Stad of Staat dit werd aanzien als ondersteunden.

17 juli 1917

Den 17 Julij 1917 is de eetwaren verbazen de duur voor een deusch soldatenbrood 5f00, een pak biscuten voor de soep in vrede 0,20 c nu 2 f50, zeep bruine 13.00 de kilo, wit brood als er isonderduins verkocht 14fr00 de kilo, bloem 1 bond wortels 1f60, 11000 de 10 k pattatten nieuwe 1.50 de kilo.

De 17 Julij 17 weer bommen gedurende den nacht aan den vuurtoren. 1 soldaat feldweber gedood en 3 burgers gewond, Seraphin Maeckelberghe en vrouw naar het hospitz vervoer Hotel de la Marine

18 juli 1917

17-7-1917 Dinsdag een gevecht tusschen 4 deutsche vliegers en een allié boven Raverzijde dit was een schoon zicht hoe dien allié hem kon zwenken om te ontsnappen aan het geschot hij deed 2maal de looping the loop en ontsnapte nog aan zijne vijanden.

Den 20 julij 1917 op een vrijdag worden de eerste aardappelen uitgegeven in de terrasse door den bond aan 22 c ieder persoon 1 kilos

22 juli 1917

22-7-1917 zaterdag.

Alles is rustig hier geen schot hoort men weinig beweging en soldaten (schoon weder) Vandaag zondag 23.7.17 veel geschot in Middelkerke geheel den nacht en maandag nog nooit zoo erg als nu. Het is eene rook kolk langs dien kant soldaten zeggen dat er dikke luft.

26 julij 1917

Dikke louft de deutsche wachten zijn in de straten der Stad niemand mag op blijven alle man in huis van 8 tot 1½

30 juli 1917

30 Juillet 1917

Reeds 4 a 5 dagen schieten de Engelschen onophoudelijk dag en nacht de deutsche kunnen niet terug schieten alles kapot van hen.

Zondag was het het ergste rond den avond, ze brachten veel verwonde ook werden nog een deel burger hier aangebracht van die kanten op den trein geladen en weg het waren menschen van Middelkerke, Wilskerke en den kant van Leffinghe die in gevaar waren van het voortdurend schieten.

Boter 20.00 het stuk

Sedert den Slag van 10 Julij deusche aanval zit het aan het front van hier niet al te goed meer met hem, de soldaten komen in wanorde terug in benden van 6.8.10 enz. beslijkt en vuil.

Sedert 1 Oogst 17 geven ze nu pasports aan 2 mark en iedere dag wegblijven 1 m en trein zelf betalen

Oostende Brussel kost 100 mark weg en weer. Alle dag en nacht groote vliegbeweging en bommen

21 augustus 1917

Den 21 Oogst 1917 de schepen van de verbondene zonden 7 grenaten die vielen in de haven en op het strand in tien minuten stond geheel de stad in rook gemaakt door de soldaten met rook potten altijd hetzelfde tot 3 septembre 1917 nu moeten veel rijke burgers gaan werken bij de deusche het staat hun niet veel aan vandaag nemen ze 25 beenhouwers ze hebben al genoeg ons vleesch aan rijken verkocht

04 september 1917

Den 4 Septembre 1917 dinsdag rond middag wordt Oostende weer beschoten van uit de zee 1 granaat valt in de gaapers, 1 in de broeders school Stuiverstraat aan de halve maan en nog andere in weiden en landen 17 peerden dood door een granaat

Den 5 Sept 1917 beschieting van Ostende om 7 uren D.T 's avonds

04 september 1917

1 granaat viel in de Kostantinopelstraat op het einde tegen de Statie en vernielde 3 huizen er waren 7 burgers dood en veel gekwetsten 4 in den ouden entrepot 18 paarden kapot 2 in de zee statie 1 op de werf van⁸ een put van 2 m diep, 2 in de statie niet ontploft 1 in de steenbakkerstraat niets ontploft en hier er vielen in 't geheel 16 het waren zware slagen het was een ware schrik onder de bevolking geheel de stad was in rook

18 september 1917

18 Septembre 1917

Alle de personen die aardappelen hebben geplant moeten ze inleveren op straf van 10.000 m of 3 jaar

zaterdag 22 september 1917 7.30 's morgens beschieting der stad 7 dooden en 27 gekwetsten 1 granaat is gevallen in 't Meulentje Kapellestraat en 't Lametje Paulusstraat aan de zijdeur der Kerk een voor de kerk 1 op den bassin 1 Kleine Kaaistraat 1 zeedijk in den atelier der molen veel schade overal en schrik

25 september 1917

Den 25 September 1917. Dinsdag om 4½ 9 schoten in de stad aan de kant van den nieuwen bassin 11 dooden en veel gekwetsten

Tusschen 25-26 september 1917 's nachts om 11.30 tot 12.20 komen 8 granaten in Stad van den kant van het front 18 dooden en veel gekwetsten. Sedert is een groote vrees onder de burgers. Ik denk ook niet van dit boekje te kunnen vol krabbellen

De drie dochters van den koperslager Muldey Kaaistraat gedood onder de puinen den beenhouwer Vermeersch Christinestraat en vrouw Callebout en vrouw Kerkstraat en nog veel andere liggen er nog onder

Vanaf 1 oktober 1917

moeten al de peerden die nog in stad zijn geen ander werk meer verrichten dan straatvuil vervoeren, de stad ziet eruit de eigenaars van paarden voeren ze zelf en worden van Stad betaald

10 oktober 1917

10 Octobre 1917

boter 28 f de kilo

aardappelen 75 - 100 K

carbure 3f50 de kilo

bruin brood 0.52 de kilo

zeep 15f00 de kilo

melk 0,17 de pint

20 oktober 1917

Den 20 Zaterdag octobre 1917

Controle voor de weerbare mannen van 15-40 op de groote markt Stadhuis 20 10 17 2
granaten valle in het water der Kaai en ontploffen van zee komende controle 19 oct 1917
zaterdag

03 november 1917

3 Novembre 1917 te Mariakerke bains rond 11.30 voormiddag ontploft t minition depot er zijn
drie dooden agent Witvoet, Verbauwe 11 jaar en een duitsch kind van 8 maanden, 11
gewonden, 8 soldaten gedood en ook verwonden

8 november 1917 alles tamelijk rustig het koper wordt weer ingevraagd per plakbrief

09 november 1917

Den 9 November 1917 worden bij Capelle op het Sas twee geweeren ontdekt gematst in de
muur. Sedert is hij onvindbaar mogelijk gevluht over de grens naar Holland.

zeep kost 15 fr de kilo, boter 30.00 fr, suiker 18.00 fr., meel 5 fr, wit brood 8f50

Het is altijd hetzelfde geheel de maand Novembre troepen weg en weer op en neer niet veel
schieten aan het front amen

09 december 1917

om aan te landen bij de franzosen.

Den 15 December 1917 worden al de koolrapen wortels en rapen aangeslagen en geleverdt
worden in het Stadhuis beneden oogstcomiteit

De carbure wordt verkocht aan 4.5.6 de kilo als men er kan vinden erwten aan 3.00 fr de kilo.
Ze beschieten de batterie van Jacobsen van uit zee 20.12.17

10 december 1917

10-12-1917 worden alle schoenen en kloefen in beslag genomen door de deutsche overheid.
Het koper moet nogmaals ingedragen worden ze nemen de klokken uit de kerken amen !

zondag 9 december 1917

Bij regenachtig weder en pekdonker verlaten 3 jonge mannen 18.19.23 jaren met een boot de
haven rond 9 uren

25 december 1917

De week van kerstdag 1917 doen ze in Stad huiszoeking overal naar het koper en nemen alles
mede wat ze vinden in de huizen. Twee soldaten doen dit werk en aan de deur staat een belg
met paard en wagen om alles op te laden. Er zijn zeven ploegen om dat dievewerk te doen !

30 december 1917

30 decembre 1917

Bevel op de muren der stad al de wol moet ingedragen worden.

1918

09 januari 1918

begin van 9 janvier 1918 de sneeuw ligt tien c dik, het is een echt weder om matrassen in te dragen.

Ze brengen de laatste waarschuwing om de belastingen te betalen aan ons gouvernement die lopen is

14.1.1918

De matrassen werden in de eerste dagen niet veel ingebracht, maar ze gaan in de huizen die te kort gebleven zijn en ze nemen ze mee zonder betalen en nog gestraft op den hoop nu worden er meer gedragen.

19 januari 1918

Beschieting der Stad Oostende zaterdag 19 Januari 1918 om 5 uren.

ronde de 25 schoten kwamen uit zee van groot kaliber (38 centimetre) ze kwamen allen te recht aan den atelier der maalbooten. Een in de noordstraat vuurtoren een jongen van 18 jaar werd gedood (Belpaemel) tusschen zondag en maandag 20 en 21 januari 1918 vijf bommen in de atelier van den staat 2 dooden

30 januari 1918

30-1-1918

Geheel wagens met matrassen stroomen toe naar het burgerhospitaal soms 35 wagens staan aan de poort 9 bommen om 4u30 in den nacht van 2-3-2-1918 op het nieuw kerkhof.

6 februari 1918 woensdag om 3 uren na noen beschieting van Mariakerke baden 8 huizen beschadigd 8 personen gekwetst

09 februari 1918

9 zaterdag 2-18 Controle voor de mannen van 15 tot 40

den 6 februari 1918 wordt aangeplakt dat alle conserveerdozen moeten ingebracht worden bij Arthur

18.2.1918 rasse dooi

beschieting van uit zee kant M hospitaal om 12 u maandag 19-2-1918 11 grenaten

21 februari 1918

21 februari 1918

eetwaren

kafé 55 fr de kilo

sunlicht zeep 6,25 stuk

zwarte zeep 25 fr00 K

1 pak solfer 10 doos 2.00fr

zout 0,50c de kilo

blomme de 100 800 fr

suiker de kilo 18.00 fr.

bobijngaren 15.00 fr.

kousen 18 fr. het paar

patatten de 100 k 100 fr.

boter 30 fr het stuk

schoenen 1.2500 fr.

wit brood 7 fr. de kilo

zwart brood 0,75 c
soldatenbrood 5 fr.
petrole 5 fr de liter
azijn 4.10 de liter
ajuin 5 fr. de kilo

maart 1918

altijd hetzelfde men wordt het beu

De wol die niet in gedragen is geworden moet voor tienden maart 1918 in gebracht worden zonder straf nadien met straf

den 18 maart 1918 wordt fel geschoten met al de groote kannonen van 4 uren tot 9 er komen niet veel antwoorden

18 maart 1918

Maandag 18 maart 1918 beschieting van Oostende 's avonds om 8 uren van Nieuwpoort 7 grenaten komen aan 1 in de Steenbakkerstraat 1 in de Wagenstraat 1 in het burgerhospitaal niet ontploft tegen de hospicestraat

Donderdag 21 maart 1918 beschieting der Stad van 4u5 tot 4.35 achternoen

21 maart 1918

32 grenaten vallen in de Stad bij Ouvrij rogierlaan hotel fontein school groenselmarkt Pierloot Kaaistraat Weenenstraat 2 gren. Hallewijck groenselmarkt

Vanaf 23 Maart 1918 wordt de wol betaald aan de kilo⁹

Zondag 24-3-1918 8 grenaten komen van het front naar den kant van het hazegras 1 richt veel schade aan hoek van de lijnbaan en de De Smet de Nlaan

24 maart 1918

8 dooden op de slag en 16 gewonden in den nacht van zondag en maandag 6 komen af van dezelfde kant rond 4 uren geen schade ze vallen op leege grond

26 maart 1918 dikke louft om 6 uren 's avonds 2 grenaten komen kant van de watertorre geen ongevallen er is voor de burgerbevolking geen vleesch meer te bekomen 20 maart 1918

02 april 1918

Dikke louft. 2 April 1918 mardi om 6 uren 's avonds 8 schoten van den kant van het front komen in de Stad kant van den atelier der marine.

7 april 1918 zondag beschieting der Stad kant Oostershoofd 18 grenaten komen aan van den kant van het front weinig ontploffen geen schade geen levens te betreuren het was 5 uren achternoen

(11 Avril 1918) Ezels honden en katten worden geeeten door de menschen !

11 april 1918

Nacht van 11-12 april 1918 donderdag naar vrijdag van 1 tot 2 en 5 geschoten naar de Stad kant vuurtoren en Raverzijde en een klein gevecht op zee geheel de stad stond alsof in vuur en de inwoners liepen als hazen naar de onderstanden want er is onder de bevolking een schrik ontstaan en een verwensching naar de allié die ons beschieten

⁹

De plaats van de prijs is opengelaten, wellicht om later aan te vullen.

15 april 1918

Contrôle der weerbaren mannen 20 april 1918 op zaterdag
het uur verandert weer met 15 april 1918 als het 12 is dan is het aan onzen tijd 10
Alle de booten van Oostende en yolen die in goeden staat zijn worden genomen door de
deutsche overheid

16 april 1918

er zijn reeds 308 dooden in stad van bommen en beschieting

19 april 1918

19 april 1918
Vrijdag om 5.30 DT een vlieger werpt 2 bommen aan de kerk hazegras de Smet de Naeijerlaan
6 dooden en gekwetsten en 2 soldaten / J. Demeester, Vanrenterghem, Derudder
In den nacht van 17 tot 18 vielen 2 grenaten op het stedelijk kerkhof dat vele lijken uit hun graf
gesmeten werden
20 april 1918 om 5 uren 9 grenaten op het strand tusschen Mariakerke en de Kursaal van
Oostende geen ongevallen

22 april 1918

In den nacht van 22 tot 23 april 1918 maandag naar dinsdag begon de beschieting der batterie
hamilton om 12 uren en eindigde om 2 uren er vielen ten minste 200 grenaten van zee
komende
Het huisgezin Deputter (6 lieden) van Mariakerke en Jonckheer 5 lieden werden gedood 11 te
samen
Dinsdag komen vliegers boven de stad om 3 uren en werpen 8 bommen

22 april 1918

23 personen gedood 1 valt Kerkstraat M. Ardou en dochter dood 1 valt Verenigingsstraat Pierre
Verbauwe en zoon gedood 1 valt aan de square Oud kerkhof 13 lieden gedood een uur later
komt weer een of twee vliegers werpt een tal bommen op strand en zeedijk soldaten werden
getroffen

23 april 1918

In den nacht van 22-23 april poogden de engelschen de haven van Zeebrugge en van Oostende
de haven te blokkeeren met er schepen in te doen zinken in Zeebrugge is het gelukt maar in
Oostende niet sedert doen ze het staketsel van Oostende springen om aan de engelschen te
beletten te landen zooals ze gedaan hebben in Zeebrugge daar zijn ze op den muur geklommen
en hebben met de deutschers gevochten velen zijn ook verdronken en worden op het strand
gevonden

09 mei 1918

Wij hebben ons portret laten maken den 9 Mai 1918 zondag achternoen schoon weder staan
daar op Ch. Castelein, A. Crous, Paula met hare twee kinders, Ivonne en Alice, Pella, Prosper,
Pia, Pedro.
Achterste midden der haven
aan Mariakerke wordt het huis van Janssens tot ten gronde neergeschoten. Er waaren 16
dooden, brand in huis

16 mei 1918

Een telegram komt van Holland door de deutsche overheid ons toe van onzen zoon Paul die naar ons vraagt den 15 Mei 1918 op een woensdag

Den 16 Mei 1918 donderdag schoon zomerweer om 11 uren DT. Komen 3 grenaten van het front, een in de Wittenonnenstraat nevens de stadsschool, 3 dooden, een Paulusstraat in de Stad Antwerpen café recht voor de Lijnbaanstraat

21 mei 1918

om 3 u DT komen er 9 een bij van Yper barbier Capellestraat 2 dooden de vrouw en winkeldochter Marcelle Beuckels een in de Albertusstraat 2 dooden een Paterskerk enz. er waren te zaamen 9 dooden

Beschieting der Stad van uit zee 11 schooten den 21 Mei 1918 twee in Ooststraat aan het militair hospitaal 1 in de Seruislaan nevens de Brouwerij van Ostyn 1 in de Kapellestraat over het hotel la Marine

dan nog eenige in het water der haven er waren geen dooden

Hongersnood in de Stad Oostende de menschen zijn als bezeten van honger er wordt van niets anders gesproken men kan brood koopen aan 2,50 tot 3,00 fr zwart brood die hier gebracht wordt met de bargie aardapellen aan 1,25 de kilo eieren aan 0,9 c het stuk als men er kan krijgen

30 mei 1918

30 Mei 1918 donderdag om 2.40 u wordt een visselballon of zak neergeschoten door een vlieger boven Leffinghe en komt al branden naar beneden een uur later nog een boven Zevecote

12 juni woensdag 1918

22 vliegers boven de Stad die bommen uitgieten op de Stad 12 dooden en veel gekwetsten in den volgenden nacht twee in de Izerwegstraat

12 juni 1918

Pedro wordt ziek en ligt te bed. Hij lijdt aan eene verstopping den 8.6.18

den 16 juni 1918 begint hij te beteren en geneest langzaam

14 juni 1918

geen dag geen nacht gaat voorbij of er worden door vliegers bommen geworpen in de Stad en omliggende altijd dooden en gekwetsten, ze vallen op huizen of in straten men kan de plaatsen niet aantekenen

21 juni 1918

21 Juni 1918 Vrijdag 60 bommen boven Oostende, 1 dooden en meer dan 30 gekwetste en veel soldaten. Alle nacht vliegers met bommen.

1 Juli 1918 maandag om 4 u vallen ten minste 20 bommen boven de Stad aan Hangar 3 valt een in een belander 5 man en de schipper worden gedood.

01 juli 1918

een valt in den woeker Kaaistraat, Paulusstraat aan de oude Phare aan de nieuwe Phare en zoo overal veel gekwetsten in den nacht van 30 Juni en 1 Juillet vallen twee bommen langs beide zijden een van de Sluizen Demeij geen schade

Sedert den 15 Juni 1918 zijn ze volop aan het afbreken van de balkon der huizen voor schietvoorraad te maken en met 1 Julij moeten al de velobanden rekgom weder ingedragen worden en ook het koper afgehaald worden die nog in de huizen is.

05 juli 1918

5-7-18

40 bommen komen beneden langs den kant van het vliegplein en 't sas

10 Julij 18 slaan ze in de rue Royal alle lanteerstaken stuk om grenaten te maken

11-7-1918 onze afgeleverde wol word betaald aan 1 klos, 2 klos

3 klos

14 juli 1918

In den nacht van 13-14 Julij 18 vallen twee bomen in het burgerhospitaal om 2 uren. Geen ongelukken. Er vallen er ook nog op de vleeschmarkt tusschen de kramen aan den vuurtoren het sas en zoo overal

Zondag den 14 Julij 18 spelen ze in stadstheatre het Stuck Breidel en de Coninck door bruggelingen

29 juli 1918

29 Julij 1918

Beschiëting der Stad Oostende van uit zee richting van voor Nieupoort om 6 uren DT, 13 grenaten van groot caliber (38) CD

1 Willingtonstraat : 4 dood

1 Vellodromestraat

1 Amsterdamstraat 3 dooden

1 Kairostraat niet ontploft

2 Statie 2 dooden

1 Brugsche vaart

twee in het burgerhospitaal in den hof geen dooden

Tabak 60 de kilo

1 pak cigarretten van 20 c in vrede kost nu 1,50

01 augustus 1918

1 Augustus 1918

Overzicht van eenige prijzen der eetwaren en andere noodighede

Brood 1 K 3 fr30

Suiker 1 K 18 fr00

boter 1 K 50 fr00

café geen

eieren 1 fr50 het stuk

zeep 32 fr de kilo

garen 15 fr de bobine

blink 1.25 de doos

solfer 250 de pak (10 d)

schoen 190 fr het paar

kousen 25 fr het paar

tabak 200 fr de kilo

1 goede sigaar 1.00

kinderfutte 3 mark

07 augustus 1918

7-8-1918

Den nacht van maandag dinsdag was schrikkelijk van de bommen van vliegers. 8 rond de tette brug aan den vuurtoren geen dooden dan in den namiddag weer hetzelfde spel, twee jonge vrouwen hunne beenen af aan den entrepot

Den tabak 65 fr de kilo
10 Aout 1918

Om 10 uren voormiddag 50 vliegers boven de Stad. Ze smijten geheele zakken bommen 1 valt in de pakketstelle (petit paquet) en vernield alles wat daarin is een kind dood 14 j.

12 augustus 1918

Het is onuitstaanbaar hier in Oostende met de vliegers dezen morgen komen 21 moordenaar van boven zee en gieten een aantal bommen uit boven het sas slijkens veel huizen zijn beschadigd maar een meid van 18 jaar wordt gedood Deschacht van het sas en twee gewond. Rond 12 uren zijn er weer 26 boven zee en gaan Zeebrugge op.

Zondag den 17 Aug 1918 om 7 uren daalt een fransche vlieger 2 man op het strand ze worden gevangen genomen

19 augustus 1918

Den 19 Augustus 1918 maandag 6 uren wordt Pedro voor 7 dagen opgesloten in de Babylonestraat n 15 huis van Louis Mouleij ingericht als gevang.

Hij had een stuk sparhout meegebracht naar huis en was van een Gendarme geknipt.

Pedro komt uit het kotje maandagavonds om 6 uren den 26.8.1918 hij had minstens 10.000 vlooi-beten.

alle dage en nacht bommen niet meer om te melden door de gewoonte

03 september 1918

Van maandag den 3den septembre 1918 kon men bemerken dat het deutsche leger zich ging achteruit trekken, wat wij het eerste zagen was het vertrekken in allerhaast van de Deutsche arbeider van de werven van Smis en het laden van wagen met allerhande van militaire voorwerpen het was een gebabbel en gepraat onder het volk en eene ware vreugde wij dachten van 's anderdaags geen meer te zien maar wij waren bedrogen ze bleven hier nog

Den dinsdag was het geheel wat anders bij het vertrek van de weerbare mannen, nog altijd opladen der wagens onder het gebulder der kanonnen van 38e van Breedene woensdag nog altijd laden en troepen die vertrekken den donderdag wordt er overal geplunderd just zoals bij de vlucht der belgen kolen hout en allerhande voorwerpen uit statien en huizen scholen enz waar soldaten in lagen

04 september 1918

Den vrijdag om negen uren stopt den tram omdat de usine van 't sas vernield wordt alsook de gazfabriek de sassen springen de bruggen worden gedinamiteerd en springensgereed gemaakt twee zuigers een maalboot worden om 12 uren 's middags in de haven tot zinken gebracht en veel andere vernielingswerken worden aangebracht nog altijd vlucht het leger

05 september 1918

Den zondag en maandag waren wij niet weinig mistevreden toen wij zagen dat het gedaan was met de vlucht men zag de tram en zoo een en ander terug komen de weggezonden weerbare mannen kwamen ook in groepen en afzonderlijk terug er werd niets meer gesprongen en alle onze hoop van ze kwijt te geraken om zeep

16 september 1918

Maandag 16 Sept 1918

Schoon weder

vanaf 8 uren beginnen de kanons te schieten tot 1 uren naar het front batterij Tirpitz (Hamilton) om 9 uren komt er antwoordt tot 1 uur. Veel grenaten van in het omliggende van de kanons

maar veel komen te ver tot in de statie in het bosch enz een valt in de Leffinghestraat dood een vrouw en 1 kind en 4 gekwetsten.

Dinsdag van 12 tot 4 het zelfde akelig werk als dag voordien

26 september 1918

26 September 1918 donderdag om 10 uren is een luchtgevecht boven zee. Drie vliegers vallen in het water. men weet niet welke en twee vallen te lande aan Breedene en Raverzijde.

27 september 1918

27 Sept. 1918 vrijdag om 1107 een zak in brand aan Leffinghe door een vlieger.

Nog nooit geen benauwelijker nacht dan den 27 a 28 September 1918 tusschen vrijdag en zaterdag. Het geschot begon om 2½ 's nachts tot 5 uren nanoen den zaterdag naar de Batterie Tirpitz (Hamilton) die terugschoot en bijna al de batterien van rond de stad waren in werking we klopten ze onder den trap en in kotje

30 september 1918

30 sept 1918 maandag moeten opeens al de duitsche arbeiders vertrekken met trein 3u56. Er waren er bij de 400

Hier waren mannen die reeds 3 jaar ½ hier waren in Oostende ze waren meestal werkbaar in den atelier van Smis Sas Slijkens.

01 oktober 1918

Den 1 Octobre 1918 dinsdag om 12 ½ wordt aan den muren der Stad geplakt dat alle waarbare mannen om 4 uren moeten vertrekken naar Maldegem. 4 vergaderingplaatsen waren aangeduidt Groote Markt Park Leopold Nieuw Kerkhof het Bosch Laiterie om 4 uren 45 verlaten ze de Stad

Het was een grooten toeloop van volk van vrouwen en kinderen gehuil en geschreeuw.

Den 2 October 1918 woensdag om 3u30 vertrekken de overgebleven mannen van 17 a 45 jaar vanuit den hof naar Maldegem. Prosper Castelein was er ook bij. Weer grooten toeloop van volk zooals gisteren.

11 oktober 1918

Den 11-10-1918 vrijdag moeten alle dieren weer ingebracht worden zooals koeien geiten schapen weeral een teeken van het einde

Vrijdag den 16 Oct. 18 van 's morgens om 8 uren beginnen de groote kanons te schieten van beide kanten 3 personen worden gedood aan de werken van Smis namenlijst Degryse plafoneur en 6 aan den Thouroutschen Steenweg en 30 gekwetsten

16 oktober 1918

zaterdag 16 oct. 1918 vanaf 5 u 's morgens beginnen ze alles te doen springen in de statie tot 4 uren 's avonds het was een schikkelijken dag de aanpalende straten van de Statie liggen vol van ijzer van rails niemand durft zijn huis verlaten de waterdienst is gesperdt geen gaz geen electricie licht in Stad de gevangenen worden om 5 uren losgelaten uit het gevang ten getalle van 16

17 oktober 1918

Den 17 Donderdag 1918 om 9 ure komen vliegers om verkenning te doen boven de stad gansch laag en vernemen dat de stad verlaten is van de Duitschers om 1 ure drie torpedos komen voor de stad om 3 uren komen de Belgische soldaten langs den Nieuwpoortschen in de Stad de vlaggen wapperen Oostende was in feest

ten 2 uren waren nog 7 deusche soldaten langs den Boulevard de midi per velo de statie op rijdende den volgenden dag kwamen er nog veel meer van het 2de jagers te voet
17-10-1918

Donderdag ten 10 uren worden de bruggen aan het sas gesprongen

Den 17 om 7.40 's avonds komt den Koning op het Stadhuis met vrouw en zoon Leo.

20 oktober 1918

Den 20 Octobre 1918 tusschen zondag en maandag om 11 uren is Paul na 4 jaar en acht dagen afwezigheid als soldaat naar huis gekomen en om 5 u weer vertrokken naar Ruddervoorde

Den 22 komt Paul voor twee dagen in verlof van Aalter bij Gent. Hier en daar in statien en aan bruggen ontploffen nog altijd minnen gelegd door de deuschers

06 november 1918

Sedert de Duitschers hier weg zijn is alles hier rustig maar triestig, hier en daar worden nog duitsers aangetroffen die achterblijven en worden aangehouden

Den 6 Novembre 18 worden nog twee zwijnhonden aangehouden aan het sas

Vele werklieden zijn zonder werk er is veel armoede en alles kost nog overduur

06 november 1918

In de statie werken de soldaten aan het herstellen van de gesprongen deelen in de haven engelsche soldaten aan gezonken schepen vele jonge lieden geven hun vrijwillig aan om soldaat te worden en vertrekken naar De Panne De flaminganten worden aangehouden zooals Vanoije, Vandeweghe, P. Verhulst enz. Ook Smis aannemer om te werken voor het Duits leger.

06 november 1918

Er worden ook vele vrouwen aangehouden die met den duits in nauwe betrekking stonden en per auto naar Brugge gevoerd. Ze worden opgeladen aan het Stadhuis en krijgen nog al wel slagen van de menigte en worden uitgejouwdt.

De wapenstilstand komt met de Turken, Oostenrijk, Hongarie en den 11 November 1918 met Deutschland

11 november 1918

Om 5 uren wordt de wapenstilstand geteekend en om 11 uren maandag wordt niet meer geschoten dan waren de allies in Gent

Langzaam komen de vluchtelingen terug men ziet alle dage het getal vermeederen meest per schip komen de visschers het vervoer met den trein gaat zeer slecht om Brussel naar Oostende te komen duurt het soms 2 dagen

Veel weergekeerde personen beklagen het hun hier te zijn omdat het zoo slecht is het hadde beter zijn van eten

Het is juist een 10tal dagen redelijk geweest tot dat het hoekje van De Panne ledig was dan begon alles weer op te slagen en alles kwam weer aan de oude prijzen van in de duitsche bezetting

de bloem ging 400 fr de 100 kilos de boter 24 fr stuk de suiker 1600 fr de honderd kilo er kwam wat visch en werd verkocht tegen hooge prijzen de platen 3 de 12 de schollen 2 de K de roggen 4 de K de sprot 72 fr de 100 K er is geen werk rond de Stad de werklieden hebben hun reeds tweemaal aan

gegeven op het Stadhuis maar krijgen geen werk kortom nog nooit is het zoo slecht geweest binst geheel den oorlog dan nu de werklieden willen naar het fransche maar ze geven geen paspoort ook ligt geheel den handel stil.

De Italiaansche oorlogsverliezen bedragen 443.638 dooden 913.643 gekwetsten.

BIBLIOGRAFIE

- ELLEBOUDT & G. LEFEVERE. Oostende onder de Duitse bezetting, 1914-1918 (2dln). Oostende, z.d.
- Ferdinand GEVAERT en Freddy HUBRECHTSEN. Oostende 14-18. Oostende onder de Duitse bezetting. Veurne (De Klaproos), 1995.
- A. SMISSAERT. Oostende tijdens de Eerste Wereldoorlog – De Plate, 1989 e.v.

COLOFON

Dit document is een voor de archiefwebsite aangepaste versie van het boek dat in 1998 verscheen als 3de nummer in de reeks Oostendse Historische Publicaties.

Eigenaar :
Gustaaf Pilaeis

Eindredactie :
Claudia Vermaut

Druk :
Stadsdrukkerij

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van dit boek

Verantwoordelijke uitgever :
Johan Vandenabeele, stadssecretaris,
Stadhuis, Vindictivelaan 1, 8400 Oostende

Wettelijk depot :
D/1998/0342/14